

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN LỆ THỊ BÍCH HỒNG

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM
PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI TẠI ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2007

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN LỆ THỊ BÍCH HỒNG

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM
PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI TẠI ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành : KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Mã số : 60.31.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. BÙI ĐÌNH HOÀ

THÁI NGUYÊN - 2007

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này do chính tôi thực hiện, dưới sự hướng dẫn khoa học của TS Bùi Đình Hoà, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ một công trình khoa học nào, các thông tin, tài liệu trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm..

Thái nguyên, ngày 20 tháng 10 năm 2007

Tác giả

Trần Bích Hồng

LỜI CẢM ƠN

Sau 3 năm học tập và nghiên cứu theo chương trình đào tạo thạc sỹ, chuyên ngành kinh tế nông nghiệp tại trường Đại học KT&QTKD - Đại học Thái Nguyên. Đến nay tôi đã hoàn thành chương trình khoá học và hoàn thiện bản luận văn tốt nghiệp này. Trong quá trình học tập và thực hiện đề tài tôi đã nhận được nhiều sự giúp đỡ quý báu của các tập thể và cá nhân. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

- Ban giám hiệu, Khoa Sau đại học cùng các thầy cô giáo trường ĐH Kinh tế và Quản trị kinh doanh.

- Ban giám hiệu, Phòng Đào tạo trường ĐH Nông Lâm Thái Nguyên.

- Cục Thống kê, Sở Nông nghiệp & PTNT tỉnh Thái Nguyên.

- UBND huyện Đồng Hỷ, phòng Thống kê, phòng Nông nghiệp, phòng Tài nguyên môi trường Huyện Đồng Hỷ và các chủ trang trại nơi tôi trực tiếp điều tra.

- Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo - Tiến sĩ Bùi Đình Hoà đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè đồng nghiệp đã động viên và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành bản luận văn này./.

Thái nguyên, ngày 20 tháng 10 năm 2007

Tác giả

Trần Bích Hồng

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	1
2. MỤC TIÊU CỦA ĐỀ TÀI	3
2.1. Mục tiêu chung.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN VĂN	4
5. KẾT CẤU CỦA LUẬN VĂN	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	5
1.1. CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI	5
1.1.1. Trang trại và kinh tế trang trại	5
1.1.2. Vai trò và vị trí của kinh tế trang trại	8
1.1.3. Đặc trưng của kinh tế trang trại	9
1.1.4. Tiêu chí nhận dạng trang trại	11
1.1.5. Phát triển kinh tế trang trại	12
1.1.6. Kinh tế trang trại, một hình thức kinh tế phù hợp trong nền kinh tế thị trường	16
1.1.7. Thị trường đối với hoạt động sản xuất kinh doanh của trang trại	17
1.1.8. Các yếu tố ảnh hưởng khác đến phát triển kinh tế trang trại	21
1.2. TÌNH HÌNH PHÁT TRIỂN TRANG TRẠI TRÊN THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM.....	23
1.2.1. Tình hình phát triển trang trại trên thế giới	23
1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế trang trại ở Việt Nam	26

1.3.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	42
1.3.2. Chọn điểm nghiên cứu	43
1.3.3. Xử lý và tổng hợp số liệu	44
1.3.3. Các phương pháp phân tích.....	44
1.3.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	46
Chương 2: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI	
HUYỆN ĐỒNG HỖ.....	
2.1. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NGHIÊN CỨU	50
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	50
2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	61
2.1.3. Đánh giá các điều kiện kinh tế - xã hội ảnh hưởng tới hiệu quả phát triển kinh tế trang trại	71
2.2. THỰC TRẠNG VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ.....	72
2.2.1. Tình hình chung về kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Đồng Hỷ trong những năm vừa qua.....	72
2.2.2. Tình hình phát triển kinh tế trang trại của Đồng Hỷ.....	76
2.2.3. Kết quả sản xuất của các mô hình kinh tế trang trại điều tra mẫu	85
2.2.4. Tỷ suất hàng hoá của các trang trại.....	90
2.2.5. Hiệu quả của các mô hình kinh tế trang trại trên địa bàn Đồng Hỷ	92
2.2.6. Những khó khăn, hạn chế đến sự phát triển kinh tế trang trại Đồng Hỷ trong những năm qua	95
2.2.7. Phân tích ảnh hưởng của các nhân tố tới kết quả sản xuất của trang trại bằng việc sử dụng mô hình hồi quy	101

Chương 3: QUAN ĐIỂM, ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN

KINH TẾ TRANG TRẠI	107
3.1. QUAN ĐIỂM PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI Ở ĐỒNG HỖ	107
3.2. ĐỊNH HƯỚNG CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN	107
3.3. MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI CHO ĐỒNG HỖ	110
3.4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI.....	112
3.4.1. Giải pháp về thị trường và tiêu thụ sản phẩm	112
3.4.2. Giải pháp về vốn sản xuất kinh doanh	113
3.4.3. Giải pháp tăng cường đào tạo, bồi dưỡng kỹ thuật, nghiệp vụ và quản lý cho các chủ trang trại và người lao động trong trang trại.....	115
3.4.4. Giải pháp về quy hoạch và xây dựng cơ sở hạ tầng.....	115
3.4.5. Giải pháp đẩy mạnh công tác chuyển giao và ứng dụng tiên bộ khoa học, kỹ thuật, công nghệ vào sản xuất.....	116
3.4.6. Giải pháp về mở rộng công nghệ chế biến và bảo quản nông sản.....	117
3.4.7. Giải pháp về đất đai.....	118
3.4.8. Mở rộng và tăng cường các hình thức hợp tác.....	118
3.4.9. Giải pháp cụ thể cho từng loại hình trang trại	118
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	122
KẾT LUẬN.....	122
ĐỀ NGHỊ.....	124
TÀI LIỆU THAM KHẢO	

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Loại hình trang trại ở Thái Nguyên năm 2006	40
Bảng 1.2. Thu nhập của trang trại Thái Nguyên năm 2006.....	41
Bảng 1.3. Số lượng mẫu điều tra ở các điểm nghiên cứu	44
Bảng 2.1. Đặc điểm địa hình huyện Đồng Hỷ	51
Bảng 2.2. Vùng sinh thái với các đặc điểm địa hình khác nhau	51
Bảng 2.3. Đặc điểm đất đai huyện Đồng Hỷ	52
Bảng 2.4. Tình hình sử dụng đất đai của huyện Đồng Hỷ qua 3 năm (2004 - 2006)	56
Bảng 2.5. Tình hình dân số và lao động của huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2004 - 2006.....	63
Bảng 2.6. Thực trạng cơ sở vật chất kỹ thuật của huyện năm 2006	68
Bảng 2.7. Kết quả sản xuất các ngành kinh tế huyện Đồng Hỷ giai đoạn (2004 - 2006).....	69
Bảng 2.8. Loại hình và cơ cấu trang trại của huyện trong giai đoạn 2004-2006	73
Bảng 2.9. Các loại hình trang trại của Huyện phân bố theo các đơn vị hành chính năm 2006	74
Bảng 2.10. Các loại hình trang trại của huyện Đồng Hỷ phân bố theo vùng sinh thái năm 2006	76
Bảng 2.11. Quy mô diện tích của các trang trại năm 2006	77
Bảng 2.12. Số lượng vật nuôi, diện tích nuôi trồng thủy sản của các trang trại năm 2006 (tính bình quân một trang trại)	78
Bảng 2.13. Thực trạng nhân khẩu và lao động của các loại hình trang trại Đồng Hỷ năm 2006 (tính bình quân cho 1 trang trại).....	79
Bảng 2.14. Thực trạng đất nông nghiệp của các mô hình trang trại huyện Đồng Hỷ năm 2006 (tính bình quân cho 1 trang trại).....	81
Bảng 2.15. Nguồn vốn SXKD của các mô hình trang trại năm 2006.....	83

Bảng 2.16	Giá trị sản xuất bình quân của các mô hình trang trại phân theo cơ cấu nguồn thu - 2006.....	87
Bảng 2.17	Tình hình chế biến và tiêu thụ sản phẩm ở các trang trại ở Đồng Hỷ năm 2006.....	88
Bảng 2.18.	Các yếu tố gây rủi ro và mức độ rủi ro đối với các trang trại điều tra năm 2006.....	89
Bảng 2.19.	Tỷ suất giá trị hàng hoá của các trang trại điều tra năm 2006.....	91
Bảng 2.20.	Hiệu quả kinh tế của các mô hình trang trại ở Đồng Hỷ năm 2006 (tính bình quân một trang trại).....	93
Bảng 2.21	Khả năng tiếp cận thị trường của các trang trại năm 2006.....	96
Bảng 2.22	Giá cả, chất lượng và mức độ cạnh tranh của thị trường nông nghiệp năm 2006.....	97
Bảng 2.23.	Ý kiến về một số quyết định trong SXKD của các chủ trang trại.....	98
Bảng 2.24.	Mô tả biến sử dụng trong mô hình hàm CD.....	102
Bảng 2.25.	Kết quả ước lượng hồi quy hàm CD.....	103
Bảng 2.26.	Mô tả biến sử dụng trong mô hình hàm CD.....	104
Bảng 2.27.	Kết quả ước lượng hồi quy hàm CD.....	106
Bảng 3.1.	Ma Trận SWOT của Trang Trại Đồng Hỷ.....	108
Bảng 3.2.	Mục tiêu phát triển kinh tế của các trang trại trên địa bàn huyện Đồng Hỷ.....	111

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1. Các quan hệ kinh tế trong quá trình hoạt động sản xuất kinh doanh của trang trại.....	6
Sơ đồ 1.2. Mối quan hệ ba mặt cơ bản của trang trại	7
Sơ đồ 1.3. Tính hệ thống của trang trại	8
Sơ đồ 1.4. Ba yếu tố cơ bản hình thành và phát triển kinh tế trang trại.....	18
Sơ đồ 1.5. Tác động của yếu tố chính sách đến kinh tế trang trại	19
Sơ đồ 1.6. Quá trình phát triển của kinh tế nông hộ thành kinh tế trang trại	20
Sơ đồ 1.7. Tác động của nền kinh tế thị trường tới kinh tế trang trại.....	21
Sơ đồ 3.1: Tổ Chức Mối Quan Hệ giữa các tổ chức dịch vụ và trang trại ...	114

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 2.1: Đặc điểm khí hậu thời tiết trong các tháng năm 2006 của huyện Đồng Hỷ.....	54
Biểu đồ 2.2. Cơ cấu sử dụng đất của huyện Đồng Hỷ năm 2006 (%).....	59
Biểu đồ 2.3. Cơ cấu lao động của huyện năm 2006.....	65
Biểu đồ 2.4: Cơ cấu dân tộc của huyện Đồng Hỷ năm 2006.....	66
Biểu đồ 2.5: Giá trị gia tăng của các ngành kinh tế Huyện Đồng Hỷ	70